

Målnummer:	UM210-20	Avdelning:	1
Avgörandedatum:	2021-01-19		
Rubrik:	Fråga om förutsättningar för att återkalla ett permanent uppehållstillstånd när personen befinner sig i Sverige och har varit bosatt och folkbokförd i landet under mycket lång tid.		
Lagrum:	• 7 kap. 7 § och 8 kap. 6 § utlänningslagen (2005:716)		
Rättsfall:	• MIG 2007:34 • MIG 2014:6		

REFERAT

AB, som är medborgare i Turkiet, beviljades permanent uppehållstillstånd i Sverige 1984. Polismyndigheten i Stockholm, Gränspolisavdelningen vid flygplatssektionen Arlanda gjorde den 12 september 2018 en fördjupad utresekontroll av AB. Enligt Polismyndighetens rapport framgick av kontrollstämplarna i AB:s pass att han hade vistats i Sverige i 68 dagar under 2015, 29 dagar under 2016, 15 dagar under 2017 och i åtta dagar under 2018. Polismyndigheten överlämnade rapporten till Migrationsverket som påbörjade ett ärende om att återkalla AB:s permanenta uppehållstillstånd. I ärendet hos Migrationsverket gjordes en muntlig utredning den 8 januari 2019 där AB i huvudsak förde fram följande. Han har under en följd av år besökt Turkiet och har då bott i sitt hus i Kulu. Han har en bror där och även andra släktingar. Hans hustru avled 2016 och han har under de senaste åren inte haft egen bostad i Sverige utan har varit inneboende hos någon av sina söner. Han har sju barn i Sverige, 20 barnbarn och två bröder.

Migrationsverket beslutade den 27 maj 2019 att återkalla AB:s permanenta uppehållstillstånd och att utvisa honom. Som skäl för beslutet förde Migrationsverket bl.a. fram följande. Under perioden januari 2014–december 2018 har AB vistats i Sverige totalt cirka sex månader. Han har även under året 2013 varit utrest i cirka åtta månader, året 2012 i cirka sex månader och året 2011 i närmare åtta månader. Det står därmed klart att han inte kan anses ha varit bosatt i Sverige sedan mars 2011. AB har inte längre någon anknytning till Sverige genom arbete och är inte engagerad i någon förening. Han har uppgett att han har flyttat runt hos olika släktingar när han har varit i Sverige. Den omständigheten att han valde att säga upp sin hyreslägenhet utan att ha ordnat annat boende åt sig talar för att hans permanenta boende är i Turkiet där han har sitt hus. Det finns inga hinder mot att AB återvänder till Turkiet. Han var cirka 48 år när han flyttade till Sverige och har sedan dess spenderat långa perioder i Turkiet. Han har spenderat merparten av sitt liv i Turkiet. Han har hus, släkt och nätverk där. Enbart den omständigheten att hans vuxna barn och hans bröder är bosatta i Sverige överväger inte det faktum att han vistats endast kortare perioder i Sverige. AB kan således inte anses ha en starkare anknytning till Sverige än till Turkiet. Sammantaget finns det synnerliga skäl att återkalla hans permanenta uppehållstillstånd. Det har inte kommit fram att det finns andra skäl som talar mot att återkalla AB:s permanenta uppehållstillstånd. Eftersom hans permanenta uppehållstillstånd ska återkallas ska han utvisas. En utvisning av honom strider inte mot ett svenskt konventionsåtagande.

AB överklagade beslutet och yrkade att hans permanenta uppehållstillstånd inte skulle återkallas och att han inte skulle utvisas. Förvaltningsrätten i Stockholm, migrationsdomstolen (2019-12-05, ordförande Oldsjö samt tre nämndemän), avslog överklagandet och motiverade sitt beslut med att det inte hade kommit fram skäl att göra någon annan bedömning än den Migrationsverket gjort i det överklagade beslutet.

AB överklagade domen och yrkade att hans permanenta uppehållstillstånd inte skulle återkallas och att han inte skulle utvisas. Till stöd för sin talan förde han i huvudsak fram följande. Före år 2016 har han uppehållit sig i Turkiet under kortare semestervistelser tillsammans med sin hustru. Efter den tidpunkten och hustruns bortgång har resorna alltjämt varit av mindre omfattning. Han har inte varit utomlands i över ett år under en sammanlagd period. Det har därför saknats anledning för honom att anmäla vistelserna till Migrationsverket. Hans bosättning i Sverige har inte upphört med anledning av resorna till Turkiet. Hans anknytning till Sverige är stark genom hans familj och vänner. Det kan inte ha varit lagstiftarens mening att en person som tidigare arbetat, betalat skatt och bidragit till samhället upphör att ha anknytning till Sverige på grund av att denne blivit pensionär. Han har bott i Sverige i över 35 år. Han har vistats utanför landet i viss utsträckning och besökt sitt hemland Turkiet, vilket får anses vara motiverat med tanke på hans långa vistelse i landet. Avsikten har hela tiden varit att han ska återvända till Sverige samt till sina barn och familj. Det ska särskilt framhållas att han bor och tas om hand av sina barn i Sverige och inte av "olika personer" som Migrationsverket hävdar. Varken i utlänningslagen eller dess förarbeten kommer det fram att bosättningsbegreppet i lagen ska ha en annan innebörd än den som kan härledas ur t.ex. reglerna angående folkbokföring eller socialförsäkring. Han har sedan den 30 december 2018 kontinuerligt vistats och bott i Sverige. Migrationsverket har saknat grund för att återkalla det permanenta uppehållstillståndet. Han har därutöver en långtgående rätt till privat- och familjeliv enligt artikel 8 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, EKMR, och ett beslut att återkalla hans permanenta uppehållstillstånd och utvisa honom skulle strida mot denna rätt.

AB gav in ett läkarintyg.

Migrationsverket ansåg att överklagandet skulle avslås och förde i huvudsak fram följande. Enbart det förhållandet att AB inte har anmält till Skatteverket att han utvandrat kan inte tillmätas någon avgörande betydelse. Han har regelmässigt tillbringat sin dygnsvila utomlands under flera års tid. Hans vistelser i Turkiet har varit mycket långa och hans vistelser i Sverige mycket korta och av tillfällig karaktär. Under de senaste fem åren har AB vistats i Sverige i totalt cirka sex månader. Han saknar också egen bostad i Sverige sedan flera år tillbaka. I Turkiet har han dock ett eget boende. De korta vistelserna i Sverige tyder också på att det rör sig om besök här. Det finns övertygande bevisning för att bosättningen i Sverige har upphört. Att AB på nytt rest in i Sverige saknar betydelse. En bedömning enligt artikel 8 i EKMR ska göras inom ramen för om bosättningen har upphört. AB har själv valt att bosätta sig i Turkiet. Han kan inte anses ha något privat- eller familjeliv i Sverige som skyddas av artikel 8.

Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen (2021-01-19, Linder, Fridström och Reimers, referent / föredragande Larsson), yttrade:

1. Det som målet gäller

Frågan i målet är om det finns förutsättningar att återkalla AB:s permanenta uppehållstillstånd på grund av att hans bosättning i Sverige har upphört.

2. Gällande rätt

2.1 Lagstiftning

Enligt 7 kap. 7 § utlänningslagen (2005:716) ska ett permanent uppehållstillstånd återkallas för en utlänning som inte längre är bosatt i Sverige. Om utlänningen anmält till Migrationsverket att han eller hon vill ha uppehållstillståndet kvar trots att bosättningen upphör, får uppehållstillståndet dock återkallas tidigast när två år har förflutit efter det att bosättningen här i landet upphörde.

Av 8 kap. 6 § utlänningslagen framgår att en utlänning som inte är EES-medborgare eller familjemedlem till en EES-medborgare och som inte avvisas enligt 2 § 1 eller 2 får utvisas ur Sverige om han eller hon uppehåller sig här men saknar pass eller de tillstånd som krävs för att få uppehålla sig i landet.

2.2 Förarbeten

Bestämmelsen i 7 kap. 7 § första meningen utlänningslagen har med oförändrat innehåll i sak förts över från 2 kap. 12 § i 1989 års utlänningslag (1989:529) till den nu gällande utlänningslagen (jfr prop. 2004/05:170 s. 288). Bestämmelsen infördes ursprungligen genom 1954 års utlänningslag (1954:193). Återkallelse kunde då ske efter en diskretionär prövning. I samband med att 1980 års utlänningslag (1980:376) ersatte den tidigare lagen infördes den ordningen att en återkallelse av ett uppehållstillstånd blev obligatorisk om bosättningen har upphört (jfr prop. 1979/80:96 s. 117 och 133–135).

Möjligheten att göra undantag från huvudregeln att ett permanent uppehållstillstånd ska återkallas när bosättningen har upphört i 7 kap. 7 § andra meningen utlänningslagen infördes den 1 juli 2014. Undantaget gäller under förutsättning att den utflyttande utlänningen anmält till Migrationsverket att han eller hon vill ha uppehållstillståndet kvar trots att bosättningen i Sverige upphör. Det innebär att återkallelse av uppehållstillståndet då får ske tidigast när två år förflutit efter det att bosättningen här i landet upphörde. I förarbetena till bestämmelsen uttalade regeringen bl.a. följande. Det har blivit allt mer vanligt att personer har anknytning till mer än ett land och att boendet växlar mellan dessa länder. Det finns därför skäl att möjliggöra ökad rörlighet även för personer utan svenskt medborgarskap men med permanent uppehållstillstånd. Utgångspunkten bör även i fortsättningen vara att ett permanent uppehållstillstånd ska återkallas för en utlänning om hans eller hennes bosättning i Sverige har upphört. Däremot bör det i större utsträckning än i dag vara möjligt att i vissa fall frångå huvudregeln och för en tid underlåta att återkalla tillståndet trots att bosättningen i Sverige enligt gängse bedömning har upphört. (Prop. 2013/14:213 s. 19–20.)

2.3 Praxis

Migrationsöverdomstolen uttalade i MIG 2007:34 bl.a. följande. Det saknas utrymme att medge undantag från 7 kap. 7 § första stycket utlänningslagen om att ett permanent uppehållstillstånd ska återkallas om utlänningens bosättning i Sverige har upphört. Av avgörande betydelse vid bedömningen av om en utlänningens bosättning ska anses ha upphört är utlänningens avsikt att varaktigt vara bosatt här. Det är den enskildes trygghet som ska beaktas vid återkallelse av gynnande beslut och det måste därför ställas krav på en noggrann undersökning av om bosättningen har upphört. Ansvaret för att ärendet blir tillräckligt utrett vilar på myndigheten och bördan av brister i bevisningen ska inte bäras av den enskilde. Det förhållande att en utlänning har avregistrerats från folkbokföringen kan inte ensamt ligga till grund för en återkallelse av uppehållstillståndet, även om det är ett förhållande som väger tungt. Omständigheter som kan tyda på att bosättningen inte har upphört trots att utlänningen avregistrerats från folkbokföringen kan vara att utlänningen varit bosatt i Sverige under mycket lång tid, har familj eller bostad kvar här samtidigt som avsikten att återvända till Sverige är mycket klart uttalad.

Migrationsöverdomstolen uttalade i MIG 2014:6 bl.a. följande. Det som framhållits i MIG 2007:34 ska fortfarande gälla om att en utlännings avsikt att varaktigt vara bosatt i Sverige är av avgörande betydelse för bedömningen av om bosättningen ska anses ha upphört. Omständigheter som rör utlännings anknnytning till Sverige kan förändras över tid och det är rimligt att den instans som ska pröva frågan om återkallelse utgår från de vid prövningstillfället rådande förhållandena. Migrationsverket har bevisbördan för att en bosättning har upphört och det måste ställas krav på en noggrann undersökning av om bosättningen har upphört. Migrationsverket ska göra detta sannolikt genom att peka på konkreta omständigheter som typiskt sett ger anledning att ifrågasätta att utläningen fortfarande är bosatt i Sverige. Bestämmelsen i 7 kap. 7 § första stycket utlänningslagen ger inte utrymme för några undantag. Detta innebär att ett permanent uppehållstillstånd undantagslöst ska återkallas om utlännings bosättning här har upphört.

De ovan nämnda avgörandena meddelades innan 7 kap. 7 § utlänningslagen fick sin nuvarande lydelse med en möjlighet att efter en anmälan göra undantag från huvudregeln att ett permanent uppehållstillstånd ska återkallas om bosättningen har upphört.

3. Migrationsöverdomstolens bedömning

Att återkalla ett permanent uppehållstillstånd är för den enskilde i allmänhet ett mycket ingripande beslut. Det innebär för många tredjelandsmedborgare att de inte längre har rätt att viseringsfritt resa in i landet och att vistas här utan tidsbegränsning (2 kap. 3 och 5 §§ utlänningslagen). Därutöver innebär det att personen inte längre ska vara folkbokförd här i landet, vilket i sin tur får konsekvenser bl.a. för personens rätt till hälso- och sjukvård (se 20 § folkbokföringslagen [1991:481] och 8 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen [2017:30]). Det är alltså en mycket ingripande åtgärd för den enskilde att återkalla ett permanent uppehållstillstånd och dennes trygghet måste därför alltid beaktas när ett sådant gynnande beslut ska återkallas. I praxis har framhållits att detta innebär att det måste ställas krav på en noggrann undersökning av om det finns stöd för återkallelse av uppehållstillståndet på grund av att utlännings bosättning i Sverige har upphört. Det är Migrationsverket som har bevisbördan för att så är fallet. Migrationsverket ska göra detta sannolikt genom att peka på konkreta omständigheter som typiskt sett ger anledning att ifrågasätta att utläningen fortfarande är bosatt i Sverige.

Av praxis framgår också att den omständigheten att en person har vistats utanför landet så länge att han eller hon har avregistrerats från folkbokföringen såsom utvandrad inte ensamt kan ligga till grund för en återkallelse av uppehållstillståndet, även om det förhållandet väger tungt (se MIG 2007:34). Andra omständigheter som rör personens anknnytning till Sverige har också betydelse för frågan om bosättningen har upphört, t.ex. att personen har varit bosatt i Sverige under mycket lång tid och har bostad och familj kvar. Sådana omständigheter kan förändras över tid. Varje instans som ska pröva om det finns förutsättningar att återkalla ett permanent uppehållstillstånd ska därför göra sin bedömning med utgångspunkt i de vid prövningstillfället rådande förhållandena (jfr MIG 2014:6).

Till skillnad från fallen i MIG 2007:34 och MIG 2014:6 gäller detta återkallelse av ett permanent uppehållstillstånd för en utlännings som befinner sig i Sverige och som har bott och varit folkbokförd i landet sedan 1982, det vill säga under mycket lång tid. AB har sina barn, barnbarn och viss övrig släkt i landet. Han har tidigare arbetat här men är sedan länge pensionär. Han har i vart fall i yttrande till migrationsdomstolen hänvisat till att han på grund av sin sviktande hälsa inte längre kan resa någonstans.

Den omständigheten att en person efter avslutat yrkesliv årligen tillbringar ett antal månader utomlands kan inte i sig tas till intäkt för att personen inte ska anses bosatt i landet i den mening som avses i 7 kap. 7 § utlänningslagen. Bedömningen av om en sådan persons permanenta uppehållstillstånd ska återkallas måste, i enlighet med praxis, göras med utgångspunkt i samtliga omständigheter som vid prövningstillfället har relevans för frågan om bosättningen består eller har upphört.

Varken Migrationsverket eller migrationsdomstolen förefaller att ha beaktat att AB åter befinner sig i Sverige och att han såvitt framkommit i utredningen oavbrutet vistats här sedan slutet av 2018. I Migrationsverkets beslut finns inga resonemang om detta. Migrationsdomstolen fastställer utan närmare överväganden verkets beslut trots att det då förflutit nästan sex månader från verkets beslut och nästan ett år sedan AB senast kom tillbaka till Sverige och oaktat att han bl.a. för fram att hans sviktande hälsa förhindrar honom att resa till Turkiet.

Migrationsöverdomstolen anser att migrationsdomstolen har avgjort målet utan att beakta alla vid prövningstillfället relevanta omständigheter. Målet borde därför egentligen återförvisas dit för ny prövning. Eftersom den sammantagna utredningen visar att det inte finns förutsättningar för att återkalla AB:s permanenta uppehållstillstånd kan dock målet istället avgöras genom att överklagandet bifalls. Det saknas därmed också skäl för att utvisa honom ur Sverige. Överklagandet ska därför bifallas och migrationsdomstolens dom samt Migrationsverkets beslut, utom i fråga om ersättning till det offentliga biträdet, upphävas.

Migrationsöverdomstolen avgörande. Migrationsöverdomstolen bifaller överklagandet och upphäver migrationsdomstolens dom och Migrationsverkets beslut, utom i fråga om ersättning till det offentliga biträdet.

Sökord:

Litteratur: Prop. 1979/80:96 s. 117 och 133-135; Prop. 2004/05:170 s. 288; Prop. 2013/14:213 s. 19-20
